

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

zo 4. marca 2010*

Vo veci C-221/08,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná 22. mája 2008,

Európska komisia, v zastúpení: R. Lyal a W. Mölls, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Írsku, v zastúpení: D. O'Hagan, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci G. Hogan, SC, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanému,

* Jazyk konania: angličtina.

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda druhej komory J. N. Cunha Rodrigues, vykonávajúci funkciu predsedu tretej komory, sudcovia P. Lindh, A. Rosas, U. Løhmus a A. Arabadjiev (spravodajca),

generálna advokátka: J. Kokott,
tajomník: R. Şereş, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 18. júna 2009,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 22. októbra 2009,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Komisia Európskych spoločenstiev vo svojej žalobe navrhuje, aby Súdny dvor určil, že Írsko:

— si tým, že stanovilo minimálne a maximálne maloobchodné ceny cigariet, nespĺnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 9 ods. 1 smernice Rady 95/59/

ES z 27. novembra 1995 o iných daniach, ktoré ovplyvňujú spotrebu vyrobeného tabaku, ako je daň z obratu (Ú. v. ES L 291, s. 40; Mim. vyd. 09/001, s. 283), zmenenej a doplnenej smernicou Rady 2002/10/ES z 12. februára 2002 (Ú. v. ES L 46, s. 26; Mim. vyd. 03/035, s. 182, ďalej len „smernica 95/59“), a

- tým, že neposkytlo potrebné informácie o platnej írskej právnej úprave, aby si Komisia mohla splniť povinnosť dbať na dodržiavanie smernice 95/59, si nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 10 ES.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

- 2 Odôvodnenia č. 2, 3 a 7 smernice 95/59 znejú takto:

„(2) keďže cieľom zmluvy [ES] je vytvoriť hospodársku úniu so zdravou konkurenciou a vlastnosťami, ktoré sú podobné tým na domácom trhu; v oblasti tabakových výrobkov to podmieňuje, aby spotrebné dane vyrubené na tieto produkty v členských krajinách neznehodnocovali konkurenčné podmienky a neobmedzovali voľný pohyb týchto produktov v rámci spoločného trhu;

- (3) keďže harmonizácia štruktúr spotrebných daní musí viesť najmä k tomu, aby konkurencia medzi kategóriami tabakových výrobkov patriacich do rovnakej skupiny nebola následkom zdanenia znehodnotená a aby došlo k otvoreniu národných trhov členských krajín;

...

- (7) keďže nevyhnutné požiadavky voľnej súťaže zahŕňajú voľnú tvorbu cien všetkých skupín tabakových výrobkov“.

3 Podľa článku 2 ods. 1 tejto smernice:

„Za tabakové výrobky sa považujú:

a) cigarety;

b) cigary a cigarilos;

c) tabak na fajčenie

— jemne rezaný tabak na vlastnoručne šúľané cigarety,

— iný tabak na fajčenie;

zodpovedajúce definíciám v článkoch 3 až 7.“

4 Článok 8 smernice 95/59 stanovuje:

„1. Cigarety vyrobené v spoločenstve a dovezené z nečlenských krajín, podliehajú v každom z členských štátov proporcionálnej spotrebnej dani, vypočítanej podľa maximálnej maloobchodnej ceny vrátane cla, ako aj špecifickej spotrebnej dani vypočítanej na základe vyrobenej jednotky.

2. Sadzba proporcionálnej spotrebnej dane a suma špecifickej spotrebnej dane musí byť rovnaká pre všetky cigarety.

...“

5 Podľa článku 9 ods. 1 tejto smernice:

„Za výrobcu sa považuje každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá má sídlo v spoločenstve, ktorá spracováva tabak na tabakové výrobky určené na maloobchodný predaj.

Výrobcovia, resp. ich zástupcovia alebo splnomocnenci v spoločenstve ako aj dovozovia z tretích krajín, voľne stanovujú pre každý zo svojich výrobkov a pre každý členský štát, v ktorom majú byť tieto výrobky dané do obehu, minimálnu [maximálnu — *neoficiálny preklad*] maloobchodnú cenu.

Druhý odsek však nie je postavený proti presadzovaniu právnych predpisov jednotlivých štátov o dozore nad cenami alebo dodržiavaní predpísaných cien, za predpokladu, že sú zlučiteľné so zákonodarstvom spoločenstva.“

6 Článok 16 tejto smernice stanovuje:

„1. Suma špecifickej spotrebnej dane z cigariet bude stanovená s ohľadom na cigarety cenovej skupiny, ktorá je po 1. januári každého roka — so začiatkom 1. januára 1978 — podľa predložených údajov najviac požadovaná.

2. Špecifická suma spotrebnej dane nesmie byť nižšia ako 5 % alebo vyššia ako 55 % celkovej sumy z celkového daňového zaťaženia, ktoré pozostáva z proporcionálnej spotrebnej dane, špecifickej spotrebnej dane a dane z obratu na tieto cigarety.

...

5. Členské štáty uplatňujú minimálnu spotrebnú daň z cigariet predaných za cenu nižšiu ako je maloobchodná predajná cena cigariet najžiadanejšej kategórie za predpokladu, že spotrebná daň neprekročí výšku spotrebnej dane cigariet najžiadanejšej kategórie.“

- 7 Smernica Rady 92/79/EHS z 19. októbra 1992 o aproximácii daní z cigariet (Ú. v. ES L 316, s. 8; Mim. vyd. 03/013, s. 202), zmenená a doplnená smernicou Rady 2003/117/ES z 5. decembra 2003 (Ú. v. EÚ L 333, s. 49; Mim. vyd. 03/041, s. 430), stanovuje minimálne sadzby a sumy celkovej spotrebnej dane uplatňované na cigarety.
- 8 Rozhodnutím Rady 2004/513/ES z 2. júna 2004 (Ú. v. EÚ L 213, s. 8) bol v mene Spoločenstva schválený Rámcový dohovor Svetovej zdravotníckej organizácie o kontrole tabaku, podpísaný v Ženeve 21. mája 2003 (ďalej len „dohovor WHO“). Článok 6 tohto dohovoru s názvom „Cenové a daňové opatrenia zmiernujúce dopyt po tabaku“ znie takto:

„1. Zmluvné strany uznávajú, že cenové a daňové opatrenia sú efektívnymi a dôležitými prostriedkami na zmiernenie konzumácie tabakových výrobkov v rôznych skupinách populácie, najmä však medzi mladistvými.

2. Bez toho, aby bolo dotknuté zvrchované právo zmluvných strán určovať a stanovovať ich daňovú politiku, každá zo zmluvných strán by mala zohľadniť svoje vnútroštátne ciele ochrany zdravia týkajúce sa regulácie tabaku a prijať alebo prípadne ponechať v platnosti opatrenia, ktoré môžu zahŕňať:

- a) vykonanie daňovej politiky a prípadne cenovej politiky na tabakové výrobky tak, aby sa prispievalo k cieľom zameraným na ochranu zdravia zmiernením spotreby tabaku...

...“ [*neoficiálny preklad*]

Vnútroštátna právna úprava

- 9 Podľa článku 2 ods. 1 zákona č. 27/1978 o tabakových výrobkoch z roku 1978 (kontrola reklamy, sponzorovania a obchodnej propagácie) [Tobacco Products (Control of Advertising, Sponsorship and Sales Promotion) Act 1978, No 27/1978] môže minister zdravotníctva prijať nariadenia s cieľom kontroly a regulácie reklamy tabakových výrobkov, sponzorovania a akejkoľvek inej činnosti, ktorá má alebo môže propagovať predaj tabakových výrobkov.
- 10 Podľa článku 2 ods. 2 písm. i) tohto zákona môžu tieto nariadenia stanoviť „zákaz predaja tabakových výrobkov za ceny, ktoré sú omnoho nižšie ako tie, za ktoré sa tabakové výrobky podobného typu alebo charakteru v rozhodujúcom období predávali, ak predaj za nižšie ceny podľa názoru ministra [zdravotníctva] vytvára nástroj podpory predaja“.
- 11 Nariadenie o tabakových výrobkoch z roku 1991 (kontrola reklamy, sponzorovania a obchodnej propagácie) [Tobacco Products (Control of Advertising, Sponsorship and Sales Promotion) Regulations 1991, S. I. č. 326/1991, ďalej len „nariadenie z roku 1991“] rozšírilo právnu úpravu v danej oblasti a zrušilo nariadenie z roku 1986 o tabakových výrobkoch (kontrola reklamy, sponzorovania a obchodnej propagácie)

(č. 2) [Tobacco Products (Control of Advertising, Sponsorship and Sales Promotion) (No 2) Regulations 1986, S. I. č. 107/1986, ďalej len „nariadenie z roku 1986“]. Článok 16 nariadenia z roku 1991, ktorý sa zhoduje s článkom 18 nariadenia z roku 1986, stanovuje:

„1. V maloobchode nemožno predáť tabakové výrobky určitej značky za nižšiu cenu, než aká sa dá za túto značku obvykle dosiahnuť.

2. Maloobchodný predaj tabakového výrobku určitej značky za nižšiu cenu, než aká sa dá za túto značku obvykle dosiahnuť pri distribúcii kupónov alebo podobných dokumentov osobám, je zakázaný.

3. V rámci maloobchodného predaja alebo nákupu tabakových výrobkov je zakázané ponúkať poukážky, rabatové kupóny, kupóny, prémie, žetóny alebo darčeky (vrátane darčiekov vo forme tabakových výrobkov).“

¹² Článok 17 nariadenia z roku 1991, ktorý sa zhoduje s článkom 19 nariadenia z roku 1986, stanovuje:

„1. Zakazuje sa maloobchodný predaj tabakového výrobku za cenu, o ktorej sa minister [zdravotníctva] v rámci výkonu právomocí, ktoré mu boli zverené podľa článku 2 ods. 2 písm. i) zákona [z roku 1978 o tabakových výrobkoch], domnieva, že predaj daného výrobku za takúto cenu je formou obchodnej propagácie.

2. [Tento] minister písomne oznámi svoje stanovisko príslušnej osobe v zmysle odseku 1 tohto článku.“

- 13 Minister zdravotníctva vydal v roku 1986 vysvetľujúce memorandum (Memorandum of Clarification) k nariadeniu z roku 1986. Prvá veta bodu 2 časti tohto memoranda, ktorá sa vzťahuje na článok 19 nariadenia z roku 1986, znie takto:

„Priemerná vážená cena všetkých cigariet každej kategórie predávanej členmi spoločnosti [Irish Tobacco Manufacturers Advisory Council (poradný výbor írskych výrobcov tabaku)] sa vypočíta jednak z objemu čistých predajov zo skladu pre každú značku k 31. decembru predchádzajúceho roka a jednak z odporúčanej maloobchodnej ceny uplatňovanej v čase stanovovania priemernej váženej ceny za každú kategóriu.“

- 14 Podľa prvej vety bodu 3 tej istej časti tohto memoranda „sa forma obchodnej propagácie považuje za preukázanú, ak je odporúčaná maloobchodná cena značky cigariet o viac ako 3% nižšia než priemerná vážená cena v tejto kategórii“.

Konanie pred podaním žaloby

- 15 Keďže sa Komisia domnievala, že írská právna úprava týkajúca sa predaja tabakových výrobkov nie je v súlade s článkom 9 ods. 1 smernice 95/59, zaslala Írsku 23. októbra 2001 výzvu.

- 16 Zároveň Komisia 27. júla 2002 zaslala tomuto členskému štátu žiadosť o informácie týkajúcu sa uplatňovanej írskej právnej úpravy.
- 17 Vzhľadom na skutočnosť, že odpoveď Írska na výzvu zo 4. septembra 2002 neobsahovala požadované informácie, 1. októbra 2002 Komisia zaslala tomuto členskému štátu novú žiadosť o informácie, ktorá zostala bez odpovede.
- 18 Komisia teda 17. októbra 2003 zaslala Írsku výzvu a 9. júla 2004 odôvodnené stanovisko, v ktorých dospela k záveru, že tým, že tento členský štát neposkytol požadované informácie, si nesplnil povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 10 ES. Toto odôvodnené stanovisko vyzývalo tento členský štát prijať opatrenia, ktoré sú potrebné na splnenie týchto povinností, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto stanoviska.
- 19 Írsky minister zdravotníctva a mládeže zaslal 10. decembra 2004 list pánovi Medghoulovi, riaditeľovi pre dane a colnú úniu na Komisii, v ktorom stručne predstavuje írsku právnu úpravu, ktorá bola prijatá v oblasti verejného zdravia a tabaku, avšak zdôrazňuje, že táto právna úprava je predmetom žaloby pred írskymi súdmi a ešte nenadobudla právoplatnosť. Táto právna úprava stále nenadobudla právoplatnosť ani v okamihu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z 15. decembra 2006, uvádzanom v bode 21 tohto rozsudku.
- 20 Na žiadosť Komisie sa 10. februára 2005 uskutočnilo zasadnutie Komisie s írskymi orgánmi.

- 21 Komisia zaslala 10. apríla 2006 Írsku výzvu a 15. decembra 2006 nové odôvodnené stanovisko, v ktorých táto inštitúcia uvádza, že tento členský štát tým, že zaviedol systém maximálnych a minimálnych maloobchodných cien cigariet, si nesplnil povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 9 ods. 1 smernice 95/59. Toto odôvodnené stanovisko ho vyzývalo na prijatie opatrení, ktoré sú potrebné na splnenie si povinnosti v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto stanoviska.
- 22 Írsko na toto odôvodnené stanovisko odpovedalo listom z 15. januára 2007, v ktorom tvrdilo, že sporná vnútroštátna právna úprava je nevyhnutná z hľadiska ochrany verejného zdravia.
- 23 Komisia teda 29. júna 2007 vydala doplňujúce odôvodnené stanovisko. Vzhľadom na odpovede Írska na uvedené odôvodnené stanoviská Komisia naďalej považovala situáciu za neuspokojivú, a z tohto dôvodu sa rozhodla podať predmetnú žalobu.

O žalobe

O výhradách týkajúcich sa porušenia článku 9 ods. 1 smernice 95/59

Argumentácia účastníkov konania

- 24 Na základe informácií, ktoré má Komisia k dispozícii, najmä informácií uvedených na pojednávaní počas zasadnutia 10. februára 2005, sa domnieva, že na základe spornej írskej právnej úpravy a podľa praxe írskych orgánov sa pri maloobchodnom predaji cigariet stanovujú na jednej strane minimálne ceny v rozsahu, v akom je zakázané uplatniť cenu, ktorá je nižšia o viac než 3% priemernej váženej ceny cigariet, a na

druhej strane sa stanovujú maximálne ceny v rozsahu, v akom je zakázané zvýšiť uvedenú priemernú váženú cenu o viac než 3 %. Tento systém zapríčiňuje obmedzovanie slobody výrobcov a dovozcov stanovovať maximálne maloobchodné ceny svojich výrobkov, a je teda v rozpore s článkom 9 ods. 1 smernice 95/59. Rovnako ako iné podobné vnútroštátne režimy, ktoré Súdny dvor preskúmal, bráni tento systém predaju cigariet za nižšiu cenu než je cena určená príslušným členským štátom. Tento záver nie je spochybnený článkom 9 ods. 1 tretím pododsekom smernice 95/59.

25 Sporný režim minimálnych a maximálnych cien navyše ani nie je odôvodnený cieľom ochrany verejného zdravia uvedeným v článku 30 ES. Najmä z rozsudku zo 17. apríla 2007, AGM-COS.MET (C-470/03, Zb. s. I-2749), vyplýva, že otázka týkajúca sa harmonizácie nemôže byť preskúmaná z hľadiska ustanovení primárneho práva umožňujúcich zasiahnuť do základných slobôd.

26 V každom prípade môžu členské štáty zabezpečiť, že maloobchodné ceny tabakových výrobkov budú dostatočne vysoké, ako to vyžaduje boj proti fajčeniu, a to formou všeobecného zvýšenia zdaňovania týchto výrobkov, ale aj formou špecifického zvýšenia zaťažením rôznych zložiek spotrebnej dane a stanovením minimálnej spotrebnej dane. Smernice týkajúce sa zdaňovania cigariet ponechali členským štátom slobodu upraviť toto zdanenie podľa svojich vlastných priorít.

27 Komisia sa navyše domnieva, že článok 9 ods. 1 smernice 95/59 je v súlade s dohovorom WHO. Na jednej strane cieľom tohto dohovoru nie je zaviazat' zmluvné strany k tomu, aby uplatňovali minimálne ceny. Na druhej strane nepriznáva členským

štátom žiadne právo voči Spoločenstvu vybrať si medzi uplatňovaním daňovej politiky a uplatňovaním cenovej politiky, pretože podľa článku 35 ods. 2 tohto dohovoru je táto otázka vnútornou záležitosťou Spoločenstva.

- 28 Pokiaľ ide o odporúčanie Rady 2003/54/ES z 2. decembra 2002 o prevencii fajčenia a o iniciatívach na zlepšenie kontroly tabaku [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 22, 2003, s. 31), na ktoré odkazuje Írsko s tým, že toto odporúčanie zohľadňuje „primerané opatrenia týkajúce sa ceny tabakových výrobkov s cieľom odradiť od spotreby tabaku“, Komisia tvrdí, že formulácie v tomto odporúčaní nie sú záväzné a že ich v žiadnom prípade nemožno vykladať ako ustanovenia, ktoré podnecujú k porušovaniu článku 9 ods. 1 smernice 95/59.
- 29 Okrem toho úvahy týkajúce sa verejného zdravia neboli úplne cudzie harmonizácii práva spotrebnej dane z tabakových výrobkov.
- 30 Írsko uplatňuje, že ani sporná vnútroštátna právna úprava, ani vysvetľujúce memorandum z roku 1986 nestanovujú zákaz prekročenia priemernej váženej ceny pre každú kategóriu cigariet o viac než 3%. Maximálne ceny teda nie sú stanovené. Írsko pripúšťa, že pojednávanie na zasadnutí z 10. februára 2005 v tejto súvislosti neodráža realitu.
- 31 Okrem toho tento členský štát tvrdí, že článok 9 ods. 1 smernice 95/59, ktorý stanovuje, že výrobcovia a dovozcovia tabakových výrobkov voľne určujú maximálne maloobchodné ceny svojich výrobkov, ale neuvádza minimálne ceny, a z tohto dôvodu tieto minimálne ceny nezakazuje stanoviť. Stanovenie minimálnej ceny len v technickom

zmysle a celkom umelo bráni výrobcom a dovozcom určiť maximálne ceny. Navyše na rozdiel od iných vnútroštátnych režimov, ktoré Súdny dvor skúmal, írsky režim slúži iba na boj proti predaju lacných tabakových výrobkov.

32 Írsko zastáva názor, že judikatúru citovanú Komisiou na podporu svojho tvrdenia, podľa ktorého sa vo veci samej nemožno odvolávať na článok 30 ES, nemožno uplatniť na túto vec. V rozsudku z 19. októbra 2000, Komisia/Grécko (C-216/98, Zb. s. I-8921), Súdny dvor uznal, že článok 30 ES, a predovšetkým cieľ ochrany života a zdravia ľudí, v zásade môže odôvodniť stanovenie minimálnych maloobchodných cien tabakových výrobkov. Členské štáty majú širokú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide nevyhnutnosť a primeranosť opatrení určených na ochranu verejného zdravia. Z tohto hľadiska sporná írská právna úprava spĺňa kritérium proporcionality. Táto právna úprava je výsledkom zákonnej politickej voľby medzi stanovením minimálnych cien a zvýšením daňového zaťaženia.

33 Írsko uvádza, že daňové opatrenia samy osebe nie sú dostatočným prostriedkom na dosiahnutie cieľa ochrany verejného zdravia, ktorý spočíva vo vylúčení predaja lacných cigariet. Účinok takýchto opatrení je neistý, pretože výrobcovia sa môžu rozhodnúť utlmiť zvýšenie spotrebnej dane. Okrem toho by tento členský štát nemohol účinne bojovať proti predaju lacných cigariet formou stanovenia minimálnej spotrebnej dane bez toho, aby pristúpil ku všeobecnému zvýšeniu daňového zaťaženia všetkých cigariet, ktoré už je v Írsku veľmi vysoké. Zvýšenie úrovne spotrebnej dane by navyše zapríčinilo nárast rizika pašovania.

34 Proporcionality írskeho režimu stanovenia minimálnych cien vo vzťahu k tomuto cieľu potvrdzuje bod 7 odporúčania 2003/54, ako aj článok 6 ods. 2 písm. a) dohovoru

WHO. Čo sa týka odporúčania, Írsko tvrdí, že aj keď odporúčania nie sú záväznými opatreniami, môžu byť zohľadnené, ak môžu pomôcť objasniť výklad práva Spoločenstva. Čo sa týka dohovoru WHO, tento členský štát uvádza, že aj keď dohovor nezavádza povinnosť uplatňovať systém minimálnych cien, zaväzuje zmluvné strany k tomu, aby regulovali maloobchodné ceny tabakových výrobkov buď daňovou politikou, alebo cenovou politikou, podľa toho, čo je vhodnejšie. Írsko sa v rámci svojej voľnej úvahy rozhodlo, že cenová politika bude vhodným doplnkom daňovej politiky.

- ³⁵ Napokon Írsko tvrdí, že smernica 95/59 sa opiera o cieľ hospodárskej súťaže a že nezohľadňuje verejné zdravie. V tejto súvislosti Komisia sama nedávno navrhla zmenu tejto smernice [návrh smernice KOM(2008) 459 v konečnom znení], ktorá je prevažne zameraná na zníženie spotreby tabaku.. Komisia takisto uznala, že existujúci systém Spoločenstva neumožňuje zabrániť podstatným cenovým rozdielom v členských štátoch a že tieto rozdiely vedú k pašovaniu, ako aj k veľmi významným cezhraničným nákupom, ktoré narušujú hospodársku súťaž na trhu s tabakom, čo sa odráža v rozpočtových stratách členských štátov, ktoré uplatňujú relatívne vyššie zdanenie a okrem toho bránia realizácii cieľov verejného zdravia.

Posúdenie Súdny dvorom

- ³⁶ Na úvod treba pripomenúť, že z odôvodnenia č. 3 smernice 95/59 vyplýva, že smernica patrí do rámca politiky harmonizácie štruktúr spotrebných daní z tabakových výrobkov a jej cieľom je zabrániť znehodnoteniu konkurencie medzi kategóriami tabakových výrobkov patriacich do rovnakej skupiny, ako aj dosiahnuť otvorenie národných trhov členských štátov.

- 37 Na tento účel článok 8 ods. 1 tejto smernice stanovuje, že cigarety vyrobené v Spoločenstve a dovezené z nečlenských krajín podliehajú v každom z členských štátov proporčionalnej spotrebnej dani vypočítanej podľa maximálnej maloobchodnej ceny vrátane cla, ako aj špecifickej spotrebnej dani vypočítanej na základe vyrobenej jednotky (rozsudok Komisia/Grécko, už citovaný, bod 19).
- 38 Navyše z odôvodnenia č. 7 smernice 95/59 vyplýva, že nevyhnutné požiadavky voľnej súťaže zahŕňajú voľnú tvorbu cien všetkých skupín tabakových výrobkov.
- 39 V tejto súvislosti článok 9 ods. 1 tejto smernice stanovuje, že výrobcovia, resp. ich zástupcovia alebo splnomocnenci v Spoločenstve, ako aj dovozcovia z tretích krajín voľne stanovujú maximálnu maloobchodnú cenu každého svojho výrobku s cieľom zabezpečiť medzi nimi skutočnú hospodársku súťaž (rozsudok Komisia/Grécko, už citovaný, bod 20). Cieľom tohto ustanovenia je zabezpečiť, aby stanovenie vymeriavacieho základu na výpočet proporčionalnej spotrebnej dane tabakových výrobkov, t. j. maximálnej maloobchodnej ceny týchto výrobkov, podliehalo rovnakým pravidlám vo všetkých členských štátoch. Ako uviedla generálna advokátka v bode 40 návrhov, zároveň je jeho cieľom chrániť slobodu vyššie uvedených hospodárskych subjektov, ktorá im umožňuje skutočne profitovať z konkurenčnej výhody vyplývajúcej z prípadne nižších výrobných nákladov.
- 40 Stanovenie minimálnej maloobchodnej ceny verejnými orgánmi má teda za následok, že maximálna maloobchodná cena stanovená výrobcami a dovozcami v nijakom prípade nebude môcť byť nižšia ako táto záväzná minimálna cena. Právna úprava stanovujúca takúto minimálnu cenu teda môže narušiť konkurenčné vzťahy tým, že časti týchto výrobcov alebo dovozcov zabráni získať výhodu z nižších výrobných nákladov s cieľom ponuky atraktívnejších maloobchodných cien.

- 41 V dôsledku toho nemožno systém minimálnej maloobchodnej ceny tabakových výrobkov považovať za zlučiteľný s článkom 9 ods. 1 smernice 95/59, pokiaľ nie je upravený tak, že v každom prípade vylučuje, že bude porušená konkurenčná výhoda vyplývajúca niektorým výrobcom alebo dovozcom týchto výrobkov z nižších výrobných nákladov a že z tohto dôvodu dôjde k narušeniu hospodárskej súťaže (pozri rozsudky zo 4. marca 2010, Komisia/Francúzsko, C-197/08, Zb. s. I-1599, bod 38, a Komisia/Rakúsko, C-198/08, Zb. s. I-1645, bod 30).
- 42 Práve z hľadiska týchto zásad treba preskúmať spornú vnútroštátnu právnu úpravu.
- 43 Táto právna úprava stanovuje pre výrobcov a dovozcov pôsobiacich na írskom trhu minimálnu maloobchodnú cenu cigariet, ktorá zodpovedá 97 % priemernej váženej ceny uplatňovanej na trhu pre jednotlivé kategórie cigariet.
- 44 Naproti tomu Komisia nepreukázala, že takýto režim stanovuje pre výrobcov a dovozcov maximálnu maloobchodnú cenu cigariet.
- 45 Treba konštatovať, že tento režim v každom prípade neumožňuje vylúčiť, že stanovená minimálna cena poruší konkurenčnú výhodu, ktorá by niektorým výrobcom alebo dovozcom tabakových výrobkov mohla vyplývať z nižších výrobných nákladov. Naopak, ako uviedla Komisia na pojednávaní, a to bez toho, aby tento bod Írsko vyvracalo, takýto režim, ktorý navyše stanovuje minimálnu cenu v závislosti od priemernej váženej ceny uplatňovanej na trhu pre každú kategóriu cigariet, môže odstrániť rozdiely v cenách konkurenčných výrobkov a priblížiť tieto ceny k cene najdrahšieho výrobku. Takýto režim teda porušuje slobodu výrobcov a dovozcov stanoviť si vlastnú

maximálnu maloobchodnú cenu zaručenú článkom 9 ods. 1 druhým pododsekom smernice 95/59.

- 46 Čo sa týka dohovoru WHO, ako uviedla generálna advokátka v bodoch 50 a 51 návrhov, tento dohovor zmluvným stranám neukladá žiadnu konkrétnu povinnosť vo vzťahu k cenovej politike týkajúcej sa tabakových výrobkov, iba opisuje možné opatrenia s ohľadom na vnútroštátne ciele zdravia, pokiaľ ide o kontrolu tabaku. Článok 6 ods. 2 tohto dohovoru iba stanovuje, že zmluvné strany prijímú alebo ponechajú v platnosti opatrenia, „ktoré môžu zahŕňať“ vykonanie daňovej politiky a „prípadne“ cenovej politiky na tabakové výrobky.
- 47 Zároveň pokiaľ ide o poukázanie na systémy minimálnych cien, žiadny konkrétny údaj nemožno vydedukovať ani z odporúčania 2003/54, ktoré navyše nie je právne záväzná. Časti textov, na ktoré sa Írsko odvoláva, totiž len sprostredkovávajú myšlienku, že cieľom vyšších cien tabakových výrobkov je odradiť od ich spotreby.
- 48 V každom prípade, ako vyplýva aj z bodu 41 tohto rozsudku, smernica 95/59 nebráni cenovej politike, pokiaľ táto politika nie je v rozpore s cieľmi tejto smernice, najmä s cieľom vylúčiť narušenie hospodárskej súťaže medzi kategóriami tabakových výrobkov patriacich do rovnakej skupiny.
- 49 Írsko súčasne uvádza, že sporný režim minimálnej ceny je odôvodnený cieľom ochrany zdravia a života osôb uvedeným v článku 30 ES. Podľa tohto členského štátu zvýšenie daní nemôže zabezpečiť dostatočne vysoké ceny tabakových výrobkov,

pretože uvedené zvýšenie by mohli výrobcovia alebo dovozcovia neutralizovať tým, že sa vzdajú časti ziskovej marže, alebo že ich budú dokonca predávať so stratou.

- 50 V tejto súvislosti treba uviesť, že článok 30 ES nemožno chápať v tom zmysle, že povoľuje iné opatrenia než množstevné obmedzenia dovozu a vývozu, ako aj opatrenia s rovnakým účinkom uvedené v článkoch 28 ES a 29 ES (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. februára 2002, Komisia/Francúzsko, C-302/00, Zb. s. I-2055, bod 33). Vo veci samej Komisia neuvádzala porušenie článkov 28 ES a 29 ES.
- 51 Nič to nemení na skutočnosti, že smernica 95/59 nebráni tomu, aby Írsko sledovalo cieľ kontroly tabaku, ktorý sa odráža v celi ochrany verejného zdravia.
- 52 Takisto nemožno tvrdiť, že tento cieľ sa v rámci tejto smernice nezohľadňuje.
- 53 Ako sa uvádza v odôvodnení č. 7 smernice 2002/10, v poslednom akte, ktorý zmenil a doplnil smernicu 95/59/ES, ktorej článok 9 však v porovnaní s pôvodným znením zostáva nezmenený, Zmluva ES a najmä článok 152 ods. 1 prvý pododsek ES vyžaduje, aby definovanie, ako aj uskutočňovanie politiky a opatrení Spoločenstva zaručovali vysokú úroveň ochrany ľudského zdravia.
- 54 V tom istom odôvodnení sa súčasne spresňuje, že úroveň zdanenia je dôležitým faktorom pri stanovení ceny tabakových výrobkov, ktorá naopak ovplyvňuje fajčiarske

návyky spotrebiteľov. Súdny dvor už takisto rozhodol, že pokiaľ ide o tabakové výrobky, daňová právna úprava predstavuje dôležitý a efektívny nástroj boja proti konzumácii týchto výrobkov, a teda ochrany verejného zdravia (rozsudok z 5. októbra 2006, Valeško, C-140/05, Zb. s. I-10025, bod 58), a že cieľ zabezpečiť, aby ceny týchto výrobkov boli vyššie, možno vhodne dosiahnuť aj vyšším zdaňovaním týchto výrobkov, lebo zvýšenie spotrebných daní sa skôr alebo neskôr prejaví zvýšením maloobchodných cien bez toho, aby bolo zasiahnuté do slobody stanoviť ceny (pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Grécko, už citovaný, bod 31).

- 55 Okrem toho, pokiaľ členské štáty chcú definitívne zabrániť akejkolvek možnosti výrobcov alebo dovozcov neutralizovať, čo i len prechodne, účinky daní na maloobchodné ceny tabakových výrobkov tým, že ich predávajú so stratou, majú predovšetkým možnosť zakázať predaj tabakových výrobkov za nižšiu cenu než je suma výrobných nákladov a všetkých daní, pričom súčasne daným výrobcom a dovozcom umožnia skutočne profitovať z konkurenčnej výhody vyplývajúcej z prípadne nižších výrobných nákladov (pozri rozsudky zo 4. marca 2010, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 53, a Komisia/Rakúsko, už citovaný, bod 43).
- 56 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že žalobe podanej Komisiou je potrebné vyhovieť, pokiaľ ide o výhradu týkajúcu sa stanovenia minimálnych maloobchodných cien cigariet v Írsku, ale je potrebné ju zamietnuť, pokiaľ ide o výhradu týkajúcu sa stanovenia maximálnych maloobchodných cien cigariet v tomto členskom štáte.
- 57 V dôsledku toho treba konštatovať, že Írsko si tým, že stanovilo minimálne maloobchodné ceny cigariet, nespĺnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 9 ods. 1 smernice 95/59.

O výhrade týkajúcej sa porušenia článku 10 ES

Argumentácia účastníkov konania

- 58 Podľa Komisie je podľa článku 10 ES úlohou členských štátov uľahčiť plnenie jej úloh predovšetkým tým, že poskytnú všetky požadované informácie v rámci konaní o nesplnení povinnosti. Írsko si tým, že napriek žiadostiam Komisie z 27. júla a z 1. októbra 2002 neposkytlo informácie o platnej írskej právnej úprave, nesplnilo povinnosti, ktorému mu vyplývajú z uvedeného článku. Odpoveď tohto štátu zo 4. septembra 2002 na výzvu totiž neobsahovala požadované informácie. Írsko navyše neodpovedalo na výzvu zo 17. októbra 2003 ani na odôvodnené stanovisko z 9. júla 2004. Napokon listom z 10. decembra 2004 si Írsko nesplnilo povinnosti, ktoré má v oblasti spolupráce, pretože tento list bol doručený dva roky po zaslaní žiadostí o informácie.
- 59 Írsko uvádza, že minister zdravotníctva a mládeže odovzdal 30. mája 2002 kópiu textov uvedených v žiadosti o informácie pánovi Medghoulovi. Dňa 4. septembra 2002 tento členský štát odpovedal jednak na výzvu z 23. októbra 2001 a jednak na žiadosť Komisie o informácie. Napokon írske orgány v liste z 10. decembra 2004 stručne opísali prijatú vnútroštátnu právnu úpravu. Komisia teda dobre poznala írsku právnu úpravu. V dôsledku toho Írsko spochybňuje, že si nesplnilo povinnosti, ktorému mu vyplývajú z článku 10 ES.

Posúdenie Súdnyim dvorom

- 60 Z článku 10 ES vyplýva, že členské štáty sú povinné v dobrej viere spolupracovať pri prieskume vykonávanom Komisiou podľa článku 226 ES a poskytovať Komisii všetky informácie, ktoré si na tento účel vyžiada (pozri rozsudok z 13. júla 2004, Komisia/Taliansko, C-82/03, Zb. s. I-6635, bod 15 a citovanú judikatúru).
- 61 V okamihu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku z 9. júla 2004, ktoré sa týkalo porušenia článku 10 ES, Írsko ešte stále neposkytlo požadované informácie, hoci k tomu bolo niekoľkokrát vyzvané. Zo spisu totiž vyplýva, že írské orgány stručne predstavili najnovšie znenie vnútroštátnej právnej úpravy v oblasti verejného zdravia a tabaku až v liste z 10. decembra 2004.
- 62 V dôsledku toho treba konštatovať, že Írsko si tým, že neposkytlo potrebné informácie o platnej írskej právnej úprave, aby si Komisia mohla splniť povinnosť dbať na dodržiavanie smernice 95/59, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 10 ES.

O trovách

- 63 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Podľa odseku 3 tohto článku môže Súdny dvor rozdeliť náhradu trov konania medzi účastníkov konania alebo rozhodnúť, že každý z účastníkov znáša svoje vlastné trovy konania, ak nemali úspech aspoň v jednej časti alebo vo viacerých častiach predmetu konania. Hoci je časť žaloby zamietnutá, treba konštatovať, že žaloba Komisie v podstate je dôvodná. Za týchto podmienok je opodstatnené zaviazať Írsko na náhradu trov konania v súlade s návrhom Komisie.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Írsko si tým, že stanovilo minimálne maloobchodné ceny cigariet, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 9 ods. 1 smernice Rady 95/59/ES z 27. novembra 1995 o iných daniach, ktoré ovplyvňujú spotrebu vyrobeného tabaku, ako je daň z obratu, zmenenej a doplnenej smernicou Rady 2002/10/ES z 12. februára 2002.**

2. **Írsko si tým, že neposkytlo potrebné informácie o platnej írskej právnej úprave, aby si Európska komisia mohla splniť povinnosť dbať na dodržiavanie smernice 95/59, zmenenej a doplnenej smernicou 2002/10, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 10 ES.**

3. **V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.**

4. **Írsko je povinné nahradiť trovy konania.**

Podpisy